

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1928 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan, om riksdagens yttrande angående vissa beslut, som fattats av den internationella arbetsorganisationens konferens vid dess tionde sammanträde i Genève år 1927.

Genom en den 10 februari 1928 dagtecknad proposition, nr 71, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, anhållit om riksdagens yttrande rörande de i nämnda protokoll omförmälda av den internationella arbetsorganisationens konferens vid dess tionde sammanträde i Genève år 1927 fattade besluten.

De ifrågavarande besluten utgöras av ett förslag till konvention angående sjukförsäkring för arbetare inom industri och handel samt tjänstefolk, ett förslag till konvention angående sjukförsäkring för jordbruksarbetare samt en rekommendation angående de allmänna grunderna för sjukförsäkring.

Konventionsförslagen och rekommendationen hava i översättning till svenska språket följande lydelse:

1.

Förslag till konvention angående sjukförsäkring för arbetare inom industri och handel samt tjänstefolk.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 25 maj 1927 till sitt tionde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående sjukförsäkring för arbetare inom industri och handel samt tjänstefolk, vilken fråga innefattas i första punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention, antager denna, den femtonde dagen i juni år ettusen niohundra och tjugusju efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

§ 1.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att upprätta obligatorisk sjukförsäkring, erbjudande villkor minst likvärdiga med dem som angivas i denna konvention.

§ 2.

Den obligatoriska sjukförsäkringen skall äga tillämpning å arbetare, tjänstemän och lärlingar i industriella företag och handelsföretag ävensom å hemarbetare och tjänstefolk.

Dock äger medlem att i sin nationella lagstiftning stadga undantag, som kunna finnas nödiga beträffande:

a) kortvariga anställningar, som icke uppnå den tidslängd, vilken må vara fastställd i den nationella lagstiftningen, oregelbundna anställningar, som icke stå i samband med arbetsgivarens yrke eller företag, samt tillfälliga anställningar och bisysslor;

b) arbetare, vilkas lön eller inkomst överskrider ett i den nationella lagstiftningen fastställt belopp;

c) arbetare, som ej uppbära kontant avlöning;

d) hemarbetare, vilkas arbetsförhållanden icke äro likartade med vanliga lönarbetares;

e) arbetare, som icke uppnått eller som överskridit viss åldersgräns, som må fastställas i den nationella lagstiftningen;

f) medlemmar av arbetsgivarens familj.

Från obligatorisk sjukförsäkring må vidare undantagas personer, vilka på grund av lag eller förordning eller särskild anordning äro vid sjukdomsfall berättigade till förmåner, som på det hela taget äro likvärdiga med de i denna konvention stadgade.

Denna konvention skall icke äga tillämpning å sjömän eller å fiskare, som bedriva fiske till havs; rörande sjukförsäkring för dem må bestämmelser meddelas genom beslut vid ett senare konferenssammanträde.

§ 3.

Försäkrad, som till följd av abnormt fysiskt eller psykiskt tillstånd är oförmögen till arbete, skall vara berättigad till kontant ersättning under minst de tjugusex första veckorna av arbetsoförmågan, räknat från och med den första dagen, för vilken ersättning skall utgå.

Utbetalning av ersättning må göras beroende av att den försäkrade vid sjukdomens inträffande viss tid varit ansluten till försäkringen ävensom av utgången av viss karenstid, högst tre dagar.

Ersättning må innehållas:

a) då den försäkrade för samma sjukdomsfall på annan väg erhåller ersättning, till vilken han jämlikt lag är berättigad; försäkringens sjukersättning skall innehållas helt eller delvis, allteftersom den andra ersättningen är likvärdig med eller mindre än den enligt förevarande paragraf utgående;

b) så länge den försäkrade icke på grund av sin arbetsoförmåga lider minskning i sin normala arbetsinkomst eller ock underhålls på bekostnad av försäkringsanstalten eller av allmänna medel; dock må ersättningen endast delvis innehållas, när den försäkrade, som på detta sätt underhålls, har familj att försörja;

c) så länge den försäkrade under sjukdomen utan giltiga skäl vägrar följa läkarens föreskrifter eller gällande regler för de försäkrades förhållande under

sjukdom eller ock utan tillstånd och avsiktligt undandraget sig försäkringsanstaltens tillsyn.

Ersättning må nedsättas eller förvägras vid sjukdomsfall, som uppkommit genom den försäkrades avsiktliga åtgörande.

§ 4.

Den försäkrade skall äga att från sjukdomens början och minst intill utgången av den för erhållande av ersättning fastställda tiden kostnadsfritt erhålla vård av vederbörligen kvalificerad läkare samt medicin och övriga hjälpmedel av tillfredsställande beskaffenhet och i tillräcklig myckenhet.

Dock kan av den försäkrade krävas deltagande i kostnaden för berörda läkarhjälp på sätt i den nationella lagstiftningen föreskrives.

Läkarhjälpen må innehållas så länge den försäkrade utan giltigt skäl vägrar följa läkarens föreskrifter eller gällande regler för de försäkrades förhållande under sjukdom eller underlåter att begagna sig av den hjälp, som erbjudes honom av försäkringsanstalten.

§ 5.

Den nationella lagstiftningen må medgiva eller föreskriva tillhandahållande av läkarhjälp åt medlemmar av den försäkrades familj, vilka tillhöra hans hushåll och bero av honom; den skall i sådant fall angiva de villkor, på vilka dylik hjälp må lämnas.

§ 6.

Sjukförsäkringen bör handhas av självstyrda anstalter, som stå under administrativ och finansiell kontroll av offentlig myndighet samt icke drivas i vinstsyfte. Anstalter, som upprättas på enskilt initiativ, skola i varje särskilt fall godkännas av offentlig myndighet.

De försäkrade böra deltaga i förvaltningen av de självstyrda försäkringsanstalterna på de villkor, som föreskrivas i den nationella lagstiftningen.

Handhavandet av sjukförsäkringen må dock övertagas direkt av staten, därest och så länge handhavandet genom självstyrda anstalter möter svårigheter eller är omöjligt eller olämpligt på grund av nationella förhållanden och särskilt på grund av arbetsgivar- och arbetarorganisationernas otillräckliga utveckling.

§ 7.

De försäkrade och deras arbetsgivare böra deltaga i kostnaderna för sjukförsäkringen.

Det tillkommer den nationella lagstiftningen att bestämma om bidrag från offentlig myndighet.

§ 8.

Denna konvention berör i intet hänseende de förpliktelser, som härröra från den av internationella arbetskonferensen vid dess första sammanträde antagna konventionen angående kvinnors användande till arbete före och efter barnsörod.

§ 9.

Besvärsmått skall tillkomma den försäkrade i händelse tvist uppstår rörande hans rätt till försäkringsförmåner.

§ 10.

Stater, som omfatta vidsträckta och mycket glest befolkade områden, skola äga frihet att icke tillämpa konventionen inom sådana delar av sitt territorium, där på grund av befolkningens ringa täthet och vida spridning samt kommunikationsmedlens otillräcklighet en organisation av sjukförsäkringen i enlighet med denna konvention är omöjlig.

Stater, som önska åberopa undantagsbestämmelsen i denna paragraf, skola meddela denna sin avsikt, då de delgiva nationernas förbunds generalsekreterare sin officiella ratifikation av konventionen. De skola underrätta internationella arbetsbyrån, beträffande vilka delar av territoriet de tillämpa undantagsbestämmelsen, och ange skälen härför.

Inom Europa skall den i förevarande paragraf givna undantagsbestämmelsen kunna åberopas endast av Finland.

§ 11

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom inregistreras.

§ 12.

Denna konvention träder i kraft nittio dagar från den dag, då ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats av generalsekreteraren.

Den är bindande allenast för de medlemmar, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem nittio dagar från den dag, då dess ratifikation inregistrerats hos sekretariatet.

§ 13.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

§ 14.

Under förbehåll med hänsyn till bestämmelserna i § 12 förbinder sig varje medlem, som ratificerar denna konvention att tillämpa bestämmelserna i §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 och 10 senast den 1 januari 1929 samt att vidtaga erforderliga åtgärder för att göra dem effektiva.

§ 15.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att, i enlighet med bestämmelserna i § 421 av fördraget i Versailles och motsvarande paragrafer av de övriga fredsfördragen, tillämpa denna konvention på sina kolonier, besittningar och protektorat.

§ 16.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekretärare för inregistrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år, efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

§ 17.

Internationella arbetsbyråns styrelse åligger att minst en gång vart tionde år förelägga generalkonferensen en redogörelse för denna konventions tillämpning och taga i övervägande, huruvida det finnes anledning att på konferensens dagordning upptaga frågan om konventionens revision eller modifierande.

§ 18.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

2.

Förslag till konvention angående sjukförsäkring för jordbruksarbetare.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå sammankallats till Genève och där samlats den 25 maj 1927 till sitt tionde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående sjukförsäkring för jordbruksarbetare, vilken fråga innefattas i första punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention, antager denna, den femtonde dagen i juni år ettusen niohundra och tjugusju efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

§ 1.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att för jordbruksarbetare upprätta obligatorisk sjukförsäkring, erbjudande villkor minst likvärdiga med dem som angivas i denna konvention.

§ 2.

Den obligatoriska sjukförsäkringen skall äga tillämpning å arbetare, tjänstemän och lärlingar i jordbruksföretag.

Dock äger medlem att i sin nationella lagstiftning stadga undantag, som kunna finnas nödiga beträffande:

a) kortvariga anställningar, som icke uppnå den tidslängd, vilken må vara fastställd i den nationella lagstiftningen, oregelbundna anställningar, som

icke stå i samband med arbetsgivarens yrke eller företag, samt tillfälliga anställningar och bisysslor;

b) arbetare, vilkas lön eller inkomst överskrider ett i den nationella lagstiftningen fastställt belopp;

c) arbetare, som ej uppbära kontant avlöning;

d) hemarbetare, vilkas arbetsförhållanden icke äro likartade med vanliga lönarbetares;

e) arbetare, som icke uppnått eller som överskridit viss åldersgräns, som må fastställas i den nationella lagstiftningen;

f) medlemmar av arbetsgivarens familj;

Från obligatorisk sjukförsäkring må vidare undantagas personer, vilka på grund av lag eller förordning eller särskild anordning äro vid sjukdomsfall berättigade till förmåner, som på det hela taget äro likvärdiga med de i denna konvention stadgade.

§ 3.

Försäkrad, som till följd av abnormt fysiskt eller psykiskt tillstånd är oförmögen till arbete, skall vara berättigad till kontant ersättning under minst de tjugusex första veckorna av arbetsförmågan, räknat från och med den första dagen, för vilken ersättning skall utgå.

Utbetalning av ersättning må göras beroende av att den försäkrade vid sjukdomens inträffande viss tid varit ansluten till försäkringen ävensom av utgången av viss karenstid, högst tre dagar.

Ersättning må innehållas:

a) då den försäkrade för samma sjukdomsfall på annan väg erhåller ersättning, till vilken han jämlikt lag är berättigad; försäkringens sjukersättning skall innehållas helt eller delvis, allteftersom den andra ersättningen är likvärdig med eller mindre än den enligt förevarande paragraf utgående;

b) så länge den försäkrade icke på grund av sin arbetsförmåga lider minskning i sin normala arbetsinkomst eller ock underhålles på bekostnad av försäkringsanstalten eller av allmänna medel; dock må ersättningen endast delvis innehållas, när den försäkrade, som på detta sätt underhålles, har familj att försörja;

c) så länge den försäkrade under sjukdomen utan giltiga skäl vägrar följa läkarens föreskrifter eller gällande regler för de försäkrades förhållande under sjukdom eller ock utan tillstånd och avsiktligt undandraget sig försäkringsanstaltens tillsyn.

Ersättning må nedsättas eller förvägras vid sjukdomsfall, som uppkommit genom den försäkrades avsiktliga åtgörande.

§ 4.

Den försäkrade skall äga att från sjukdomens början och minst intill utgången av den för erhållande av ersättning fastställda tiden kostnadsfritt erhålla vård av vederbörligen kvalificerad läkare samt medicin och övriga hjälpmedel av tillfredsställande beskaffenhet och i tillräcklig myckenhet.

Dock kan av den försäkrade krävas deltagande i kostnaden för berörda läkarhjälp på sätt i den nationella lagstiftningen föreskrives.

Läkarhjälp må innehållas så länge den försäkrade utan giltigt skäl vägrar följa läkarens föreskrifter eller gällande regler för de försäkrades förhållande under sjukdom eller underlåter att begagna sig av den hjälp, som erbjudes honom av försäkringsanstalten.

§ 5.

Den nationella lagstiftningen må medgiva eller föreskriva tillhandahållande av läkarhjälp åt medlemmar av den försäkrades familj, vilka tillhöra hans hushåll och bero av honom; den skall i sådant fall angiva de villkor, på vilka dylik hjälp må lämnas.

§ 6.

Sjukförsäkringen bör handhavas av självstyrda anstalter, som stå under administrativ och finansiell kontroll av offentlig myndighet samt icke drivas i vinstsyfte. Anstalter, som upprättats på enskilt initiativ, skola i varje särskilt fall godkännas av offentlig myndighet.

De försäkrade böra deltaga i förvaltningen av de självstyrda försäkringsanstalterna på de villkor, som föreskrivas i den nationella lagstiftningen.

Handhavandet av sjukförsäkringen må dock övertagas direkt av staten, därest och så länge handhavandet genom självstyrda anstalter möter svårigheter eller är omöjligt eller olämpligt på grund av nationella förhållanden och särskilt på grund av arbetsgivar- och arbetarorganisationernas otillräckliga utveckling.

§ 7.

De försäkrade och deras arbetsgivare böra deltaga i kostnaderna för sjukförsäkringen.

Det tillkommer den nationella lagstiftningen att bestämma om bidrag från offentlig myndighet.

§ 8.

Besvärsrätt skall tillkomma den försäkrade i händelse tvist uppstår rörande hans rätt till försäkringsförmåner.

§ 9.

Stater, som omfatta vidsträckta och mycket glest befolkade områden, skola äga frihet att icke tillämpa konventionen inom sådana delar av sitt territorium, där på grund av befolkningens ringa täthet och vida spridning samt kommunikationsmedlens otillräcklighet en organisation av sjukförsäkringen i enlighet med denna konvention är omöjlig.

Stater, som önska åberopa undantagsbestämmelsen i denna paragraf, skola meddela denna sin avsikt, då de delgiva nationernas förbunds generalsekreterare sin officiella ratifikation av konventionen. De skola underätta internationella arbetsbyrån, beträffande vilka delar av territoriet de tillämpa undantagsbestämmelsen, och angiva skälen härför.

Inom Europa skall den i förevarande paragraf givna undantagsbestämmelsen kunna åberopas endast av Finland.

§ 10.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom inregistreras.

§ 11.

Denna konvention träder i kraft nittio dagar från den dag, då ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats av generalsekreteraren.

Den är bindande allenast för de medlemmar, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem nittio dagar från den dag, då dess ratifikation inregistrerats hos sekretariatet.

§ 12.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

§ 13.

Under förbehåll med hänsyn till bestämmelserna i § 11 förbinder sig varje medlem, som ratificerar denna konvention, att tillämpa bestämmelserna i §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 och 9 senast den 1 januari 1929 samt att vidtaga erforderliga åtgärder för att göra dem effektiva.

§ 14.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att, i enlighet med bestämmelserna i § 421 av fördraget i Versailles och motsvarande paragrafer av de övriga fredsfördragen, tillämpa denna konvention på sina kolonier, besittningar och protektorat.

§ 15.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för inregistrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år, efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

§ 16.

Internationella arbetsbyråns styrelse åligger att minst en gång vart tionde år förelägga generalkonferensen en redogörelse för denna konventions tillämpning och taga i övervägande, huruvida det finnes anledning att på konferensens dagordning upptaga frågan om konventionens revision eller modifierande.

§ 17.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

3.

Rekommendation angående de allmänna grunderna för sjukförsäkring.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 25 maj 1927 till sitt tionde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående grunderna för sjukförsäkring, första punkten på dagordningen för sammanträdet, ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna, den femtonde dagen i juni år ettusen niohundra och tjugusju efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

I betraktande av att upprätthållandet av en sund och kraftig arbetarstam är av väsentlig betydelse icke blott för arbetarna själva utan också för de samhällen, som önska utveckla sin produktionsförmåga;

i betraktande av att en sådan utveckling endast kan ernås genom en ihärdig och systematisk tillämpning av förutseende åtgärder till förekommande eller gottgörande av varje förlust av arbetarnas produktiva krafter,

och i betraktande av att det bästa medlet för vinnande av nämnda syfte är upprättandet av ett socialförsäkringssystem, som giver de därav omfattade personerna vissa tydligt fastställda rättigheter,

har internationella arbetsorganisationens generalkonferens

efter antagande av konventionsförslag angående dels sjukförsäkring för arbetare inom industri och handel samt tjänstefolk dels och sådan försäkring för jordbruksarbetare, vilka förslag fastställa de minimivillkor, som från början måste uppfyllas av varje sjukförsäkringssystem,

samt med hänsyn till att det, för att ställa vunnna erfarenhet till medlemmarnas förfogande vid upprättande eller fullständigande av deras sjukförsäkring, måste anses ändamålsenligt att ange vissa allmänna grundsatsar, som i praktiken visat sig mest ägnade att främja en rättvis, effektiv och lämplig organisation av sjukförsäkringen,

beslutit hemställa, att varje medlem av organisationen måtte beakta följande grundsatsar och regler:

I. TILLÄMPNINGSMOMRÅDE.

1. Sjukförsäkringen bör, utan åtskillnad till ålder eller kön, omfatta varje person, som yrkesmässigt utför arbete på grund av ett arbets- eller lärlingsavtal.

2. Om det emellertid anses lämpligt att fastställa vissa åldersgränser med hänsyn till att arbetare, som icke uppnått eller som överskridit dessa gränser, åtnjuta skydd enligt lag eller på grund av annan anordning, bör berörda begränsning icke från försäkringen utesluta unga personer, vilka ej kunna betraktas såsom i vanliga fall underhållna av sin familj, och ej heller arbetare, som icke uppnått den för erhållande av ålderspension föreskrivna åldern.

Göres undantag för arbetare, vilkas arbetsförtjänst eller inkomst överstiger viss gräns, bör undantaget avse endast arbetare, vilka hava sådan arbetsförtjänst eller inkomst, att de skäligen kunna anses vara i stånd att själva bära följderna av sjukdom.

II. FÖRMÅNER.

A. Kontanta ersättningar.

3. För att försäkrad, som blivit oförmögen till förvärvsarbete genom sjukdom, skall kunna så snart som möjligt återvinna hälsa, bör det kontanta understöd, som utgår i ersättning för mistad lön, vara av tillräcklig storlek.

För detta ändamål bör den lagstadgade ersättningen i allmänhet fastställas i förhållande till den normala lön, som utgör beräkningsgrund vid försäkringen, och utgöra en väsentlig del av denna med hänsyn tagen till honom åliggande försörjningsplikt. Dock kan det vara lämpligt att i länder, där arbetarna hava tillfälle och vana att på annat sätt förskaffa sig fyllnadsersättning, bestämma den lagstadgade ersättningen oberoende av lönen.

4. Lagstadgad ersättning bör beviljas åtminstone för de tjugusex första veckorna av tiden för arbetsoförmågan, räknat från och med den första dagen, för vilken ersättning skall utgå; dock bör den tid, under vilken ersättning utgår, utsträckas till ett år i fall av allvarlig kronisk sjukdom samt för försäkrade, som icke erhålla invaliditetsersättning vid utgången av tiden för rätt till sjukersättning.

5. Försäkringsanstalt, som kan visa, att den har en god finansiell ställning, bör bemyndigas:

a) att inom vissa gränser öka den lagstadgade ersättningen, antingen för alla försäkrade eller för vissa grupper av dem och särskilt för familjeförsörjare;

b) att förlänga den i lag stadgade tid, för vilken ersättning skall utgå.

6. I länder, där begravningskostnader icke praxis eller lag täckas av annan försäkring, böra sjukförsäkringsanstalterna vid försäkrads frånfälle utbetala ersättning för begravningskostnaderna; de böra även äga att bevilja ersättning för kostnaderna för begravning av den försäkrades familjemedlemmar.

B. Ersättningar in natura.

7. Behandling av vederbörligen kvalificerad läkare samt medicin och övriga hjälpmedel av tillfredsställande beskaffenhet och i tillräcklig myckenhet böra beviljas den försäkrade från början av hans sjukdom och så länge hans hälsotillstånd fordrar det; den försäkrade bör vara berättigad åtnjuta dessa förmåner kostnadsfritt från början av sin sjukdom och åtminstone till utgången av den för tilldelande av sjukersättning fastställda tiden.

8. Förutom behandling av vederbörligen kvalificerad läkare samt medicin och övriga hjälpmedel av tillfredsställande beskaffenhet och i tillräcklig myckenhet bör den försäkrade, då lokala och finansiella förhållanden medgiva, beredas tillgång till specialistvård ävensom tandvård samt hava rätt till vård å sjukvårdsanstalt, då hans familjeförhållanden göra det nödvändigt eller hans tillstånd kräver behandling, som endast kan erhållas å sådan anstalt.

9. Under den tid försäkrad är intagen å sjukvårdsanstalt bör försäkringsanstalten till dem, som äro beroende av honom, utbetala hela eller en del av den sjukersättning, som skulle hava utgått till honom, därest han icke varit intagen å anstalten.

10. För att trygga goda hälsovårdsförhållanden för den försäkrade och hans familj bör åt dem av hans familjemedlemmar, som tillhöra den försäkrades hushåll och bero av honom, beredas förmånen av läkarhjälp, så ofta detta praktiskt låter sig göra.

11. Försäkringsanstalterna böra äga att på skäligena villkor begagna sig av sådana läkares tjänster, av vilka de äro i behov.

I stadssamhällen och inom vissa territoriella gränser bör den försäkrade hava rätt att välja läkare bland dem som stå till försäkringsanstaltens förfogande, därest icke detta skulle förorsaka anstalten avsevärd extra kostnad.

C. Förebyggande åtgärder mot sjukdom.

12. Då de flesta sjukdomar kunna förebyggas, är en vaksam förebyggande verksamhet ägnad att förekomma nedsättning i arbetsförmåga, att för andra ändamål göra tillgängliga medel, som utgivas för sjukdomar, vilka kunnat undvikas, samt att främja samhällets materiella, intellektuella och moraliska välbefinnande.

Sjukförsäkringen bör medverka till att bland arbetarna inskräpa vana att iakttaga hälsovårdslärans regler. Den bör lämna förebyggande vård och bereda sådan åt största möjliga antal personer, så snart sjukdomssymptom börja framträda. Den bör vara i stånd att enligt en enhetlig plan, samordnande alla därpå inriktade krafter, inträda i kampen mot folksjukdomar och verka för folkhälsans höjande.

III. FÖRSÄKRINGENS ORGANISATION.

13. Försäkringsanstalterna böra, under kontroll av offentlig myndighet, förvaltas i enlighet med självstyrelsens grundsatser och uteslutande i de försäkrades intresse. De försäkrade, som äro de mest direkt intresserade i försäkringens verksamhet, böra genom valda representanter hava en betydande del i förvaltningen.

14. En god organisation av läkarhjälpen och isynnerhet en rationell anskaffning och användning av sjukvårdsutrustning, svarande mot den medicinska vetenskapens och teknikens utveckling, kan lättast ernås — utom under vissa särskilda förhållanden — genom verksamhetens sammanförande distriktsvis.

IV. TILLGÅNGAR.

15. Försäkringens tillgångar böra åvägbringas genom avgifter från de försäkrade och deras arbetsgivare. Dessa gemensamt åstadkomna medel kunna lämpligen utökas med bidrag av det allmänna, särskilt för folkhälsans förbättrande.

För att trygga försäkringens bestånd böra uppläggas reservfonder, lämpade efter varje försäkringssystem's särskilda förhållanden.

V. TVISTERS AVGÖRANDE.

16. Till vinnande av ett snabbt och billigt avgörande böra tvister mellan försäkrade och försäkringsanstalt i fråga om ersättningar hänskjutas till särskilda domstolar, vilka bland sina medlemmar böra räkna domare eller bitsittare, som äro särskilt förtrogna med försäkringens syfte och de försäkrades behov.

VI. UNDANTAG FÖR GLEST BEFOLKADE OMRÅDEN.

17. Stater, som på grund av befolkningens ringa täthet eller kommunikationsmedlens otillräcklighet icke kunna anordna sjukförsäkring inom vissa delar av sitt territorium, böra:

a) inom dessa delar av territoriet upprätta en mot de lokala förhållandena svarande hälsovårdstjänst;

b) periodvis undersöka, huruvida förutsättningarna för införande av obligatorisk sjukförsäkring i dessa delar av territoriet inträtt.

VII. SJÖMÄN OCH FISKARE.

18. Denna rekommendation har icke avseende å sjömän eller å fiskare, som idka havsfiske.

Utskottet.

Såsom i propositionen omförmäles, åligger det medlemmarna av internationella arbetsorganisationen att inom ett år eller vid förhinder på grund av exceptionella förhållanden senast inom 18 månader efter avslutandet av ett sammanträde av internationella arbetskonferensen underställa vid sammanträdet antagna rekommendationer och konventionsförslag den eller de myndigheter, till vilkas kompetensområden respektive frågor höra, för deras omgestaltande till lag eller vidtagande av andra åtgärder. För det fall att en rekommendation ej leder till någon lagstiftningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande eller om ett konventionsförslag icke vinner vederbörande myndighets eller myndigheters bifall, skall respektive medlem av organisationen icke vara underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill.

De båda nu ifrågavarande konventionsförslagen föreskriva inrättande av obligatorisk sjukförsäkring för vissa grupper av anställda. En anslutning till konventionsförslagen skulle alltså för Sveriges del medföra förpliktelse att införa tvångsvis ordnad försäkring på detta område.

Som bekant har, alltsedan nu gällande lagstiftning om sjukkassor år 1910 genomfördes samt grunderna för statsbidrag åt sådana kassor i huvudsak fastställdes, strävandet att ernå en reform av den sociala sjukförsäkringen allt jämt varit aktuellt, men någon lösning av spørsmålet har ännu icke kunnat ernås. Enär frågan, huruvida en övergång till ett system med obligatorisk försäkring bör ske eller försäkringens frivilliga karaktär bör bibehållas, fortfarande är oavgjord, anser utskottet sig böra instämma i föredragande departementschefens uttalande, att ett biträdande för Sveriges del av ifrågavarande konventioner för närvarande icke kan äga rum.

Då den ifrågavarande rekommendationen ansluter sig till konventionsförslagen och sålunda väsentligen hänför sig till den obligatoriska sjukförsäkringsformen, har utskottet ej heller någon erinran att framställa mot departementschefens uttalande, att denna rekommendation för närvarande icke bör föranleda någon åtgärd för Sveriges del.

Utskottet tillåter sig därför hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela, att riksdagen för sin del icke haft något att erinra mot vederbörande departementschefs uttalanden i det pro-

positionen bilagda statsrådsprotokollet, att ett biträdande för Sveriges del av ifrågavarande konventioner icke för närvarande kan äga rum, ävensom att ifrågavarande rekommendation icke för närvarande bör föranleda någon åtgärd.

Stockholm den 24 april 1928.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman*, *Linder**), *Österström**), greve *Spens**), *Thorberg**), *Martin Svensson*, *Sundberg* och *Berglund*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Kalmar, *Hage*, *Magnusson* i Skövde, *Johanson* i Stockholm*), *Johanson* i Hallagården, *Holmström* i Stockholm, *Wallerius* och *Andersson* i Rasjön.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.